

Ročník II.

2015

Lomanský Nepravdělník

01/ 11.1.2015

Tak, přátelé, vstupujeme do druhého roku budování našeho NaPaLo. V uplynulém roce jsme vydávali zprávy o všem, co se zde stalo, udělalo či objevilo. Bylo jich celkem 25. K tomu navíc 5 mimořádných, záchranných, které přímou souvislost s NaPaLo neměly. Na četné podněty známých jsme začali vážně uvažovat nejen o elektronické (mailové) podobě zpráv, ale také o tištěné s tím, že by se měly nějak pojmenovat. Jako noviny, časopisy. Buď podle obsahu, nebo frekvence vydávání, jako je deník, čtrnáctideník, měsíčník ... atd. Pravda, první co mě napadlo, byl Lomanský Nočník ☺)) (když může být Večerník), a to proto, že mám na psaní čas hlavně v noci. Mně by se to třeba líbilo, ale jde o seriózní prvek našeho národního parku a ne o legrácky, kterým každý nerozumí. Další návrh (ne můj) je Lomanský Nenapravitelník, prý proto, že jsme nenapravitelní „šílenci“, což je asi pravda, ale na název se mi to nezdálo. Nakonec mě napadlo to právě – **Lomanský Nepravdělník**. Vysvětlovat asi netřeba. Takže – první číslo je zde.

Zaujala mě tato myšlenka :

„Čteme ze stále ošumělejší knihy přírody.“ (Leszek Kumor)

Uvědomila jsem si, že něco pravdy na tom bude. Trochu mě zamrazilo. Nebudeme ovšem začínat pesimisticky. V našem NaPaLo to stejně neplatí. Těšíme se na vše krásné, co tento rok přinese.

Letos máme pomocníka, našeho vnuka Matouše, který už od loňského roku škemrá, že nám bude pomáhat. Má pádný argument - prý už je chlap (je mu 9 roků). Na to není co říci.

I když by se mohlo zdát čištění budek jako činnost kontraproduktivní nebo dokonce vůči obyvatelům budky záškodnická, vždyť si to tam chudáčci museli těžce nanosit, opak je pravdou. Je potřeba si uvědomit, že v ptačí budce se kupí kromě slámy, větviček, peří či chlupů použitých jako stavební materiál, také zbytky trusu a nestrávené zbytky potravy. Přestože většina ptáků je čistotných a hnízdo v budce průběžně uklízí (rodiče vynášejí trus a zbytky potravy pryč z budky), nedokážou ho samozřejmě vyčistit úplně. Ptačí budka se pak může stát prostředím, kde se množí a přežívají ptačí paraziti či zárodky různých nemocí, které mohou následně velmi oslabit mláďata vylíhlá v dalším roce. Sýkorníky (budky pro sýkory) nemají bidýlko, které usnadňuje přístup predátorům, obyvatelé budky se bez něj zcela obejdou.

Hnízdo sýkory koňadry:

Sýkory si staví hnízdo obvykle z mechu, peří a trav. Přirozené hnízdění je v dutinách stromů, ale jsou velmi přizpůsobivé a můžeme je také nalézt v hromadách dříví, kovových trubkách, dutinách zdí a podobně. Často hnízdí i dvakrát za sezonu. Samice na vejcích sedí sama 12–14 dnů a samec ji během tohoto období přináší potravu. Mláďata jsou pak krmena oběma rodiči.

Sýkora koňadra má velmi rozmanité hlasové projevy a je poměrně dobrý imitátor hlasů jiných druhů.

Další známé druhy sýkor vyskytující se na území ČR:

- Sýkora koňadra
- Sýkora babka
- Sýkora lužní
- Sýkora parukářka
- Sýkora uhelníček

Čištění budek 11.1. 2015 za vydatné pomoci našeho nového šikovného pomocníka Matouše. Počasí se střídalo jako aprílové. Chvilí sněžilo, chvíli svítilo slunce. Bouřlivý vítr, který přetrvával několik dnů, sice nefoukal tolik, přesto jeho poryvy byly dost silné. V lese u tůněk jsou vyvrácené 2 staré olše a hodně spadných suchých kmenů. Úklid bude nutný.

Pracovníci nastupují :

Začalo se u první, nejnižší budky. Ukázalo se, že v ní hnízdil brhlík.

Pozná se to podle úlomků kůry ve hnízdě a hlíny u vletového otvoru.

Jedná se o teritoriální druh, který se každoročně vrací na stejná hnízdiště. Těžko se fotografuje, po stromech totiž šplhá neuvěřitelně rychle a mrštně, jako jediný evropský pěvec dokonce i hlavou dolů. Pro brhlíka je typické, že pokud je vletový otvor velký, zazdí ho částečně hlínou, aby dovnitř nemohl žádný větší druh. Dutinu vystýlá převážně kousky kůry. Veškeré stavební úpravy na hnízdě provádí samice sama. Pak naklade 6 až 9 bílých, hnědě skvrnitých, 19,6 x 14,7 mm velkých vajec.

Některá budka byla hodně vysoko.

Tohle hnízdo je z trávy a mechu, tedy sýkory.

Všechny budky se musí důkladně vyškrábat a vymést.

Takové to bylo hezké hnízdo.

Náš pomocník se hned napoprvé velmi osvědčil, je šikovný, nebojí se a zdálo se nám, že byl nadšen. Společně jsme naplánovali další práci. Matoušovi jsme museli slíbit, že ho pokaždé určitě nezapomeneme vzít s sebou.

Věříme, že máme nadějného pokračovatele, že tedy tůňky po nás nezaniknou.

=====

Zajímavosti :

Česká společnost ornitologická vyhlásila ptákem roku 2014 oba druhy čápů, čápa černého a čápa bílého. Díky své výjimečnosti je čáp bílý prvním druhem, který se stal ptákem roku podruhé – přesně po 20 letech (1994). Kdo bude pro rok 2015 ? **V prvním únorovém týdnu se to dozvíme.**

Akce Pták roku, kterou od roku 1992 každoročně vyhlašuje Česká společnost ornitologická, je bezesporu jednou z jejích nejoblíbenějších akcí a kampaní a těší se zájmu veřejnosti i médií. Jejím posláním je upozornit na zajímavé ptačí druhy žijící kolem nás a vybídnout veřejnost k jejich sledování a praktické ochraně, zvýšit zájem o ptactvo a přírodu vůbec. Výbor ČSO každoročně vybírá jeden ptačí druh, který se pro příští rok stává Ptákem roku. Celé naleznete na <http://birdlife.cz/index.php?a=cat.153>

J. Hepová-MiSFN